

ЈЕЗИК СРБСКИ

Ненад БЛАГОЈЕВИЋ | 13.07.2014 | 06:52

„Чувајте чедо моје мило језик као земљу. Реч се може изгубити као град, као земља, као душа. А шта је народ изгуби ли језик, земљу душу?“

Не узимајте туђу реч у своја уста. Узмеш ли туђу реч, знај да је ниси освојио, него си себе потуђио. Боље ти је изгубити највећи и најтврђи град своје земље, него најмању и најнезнатнију реч свога језика.

Земље и државе не освајају се само мачевима него и језицима. Знај да те је непријатељ онолико освојио и покорио колико ти је речи потро и својих потурио.

Народ који изгуби своје речи престаје бити народ...“

„Завештање језика“, одељак из „Завештања Великог Жупана Српског Стефана Немање свом сину Светом Сави“, Миле Медић

Овако се некад отац обраћао својој деци. Овome га је учило искуство, тако су му говорили душа и срце. Ми данас као да смо заборавили да се неке ствари никад не мењају. Изгледа као да смо данас изгубили и душу и срце. А онда није ни важно којим језиком говоримо. Заборавили смо да ову важну лекцију, лекцију коју су нам оставили наши преци, пренесемо својој деци. Деца наша препуштена спољњем свету а без праве искуствене лекције најалост праве несвесну грешку. Несвесну али велику. Ова грешка се мора што пре зауставити, пре него што постане непоправљива. Пре него престанемо бити народ.

Ако сте скоро слушали неки разговор своје деце можда сте чули нешто слично овом:

Матори шаљем ти овај селфи да снимиш како сам био у дауну јуче после кастинга. Види било је баш сморно, по дифолту све је каснило. Два сата блејање. О.К. ништа ново. Као што видиш обукао сам се кежуал, по мени стајлинг ми је био екстра. Међутим тамо је био неки фрик који је хтео да нас фасцинира типа оно постави ти блиц криг питање и тотално те забалује. Ма фул мобинг. By the way баш сам био аут. Зато сам чим сам отишао у офис сурфово по компу да се мало опустим а мало сам и цирнуо...

Знам да на то нисте реаговали, можда зато што их нисте разумели, можда сте помислили да се нешто шале, можда да имитирају неког или нешто. Нажалост стварност је много ружнија: ваша деца су „најнормалније“ разговарала.

Ако им ускоро не објасните шта значи српски језик и зашто треба да говоре њиме а не да праве неки нови који је све али не и српски, мораћете да ангажујете преводиоца у вашој међусобној комуникацији. Ако вас то не брине јер финансијски себи можете да приуштите сталног преводиоца, требало би да вас брине то што је свугде у свету нормално да деца говоре језиком својих родитеља.

Наравно није проблем само у родитељима, па деца и нису чула да њихови родитељи тако говоре. Проблем је у друштву, у нормама које нам то друштво поставља и оном најважнијем за језик - школству. Пре само пар дана читао сам у новостима текст академика САНУ Василија Крестића, који нас упозорава на чињеницу да се у неким средњим школама већ сад изједначава број часова српског језика са страним. Настави ли се овако са уништавањем школства неће бити чудно да за коју годину српски језик постане изборни предмет, све док сасвим не нестане.

За тако нешто највише труда и залагања улажу наши политичари. Покушавајући ваљда да се додворе својим послодавцима говоре све мање разумљиво. Уствари ни не знам да ли их неко разуме. да ли се уопште треба трудити да се ово разуме:

Репрезенти министарства извршили су консалтинг око имплементације новог бренда. Како би аплицирали за сертификат којим би се подигао рејтинг. Што је и дефинитивно круцијално за уницијални баланс и индикацију профита, а то је официјелно показао и мониторинг. Након чега би међу актерима био постигнут концензус о тајмингу и транспарентном наступу. Да би уз одређене конекције након грејс-периода сем нових тенденција донео бенефит...

Очекујем ускоро да у складу са тим новим токовима почну да мењају и све друго што би требало да буду основне карактеристике сваке нормалне личности која представља свој народ. Могли би рецимо да промене своје сексуалне склоности ако неки већ нису. Или рецимо да ускладе своје име са тим да га странци лакше изговарају, ако Милан Јанковић може да буде Филип Цептер, могао би неки политичар, рецимо да би задобио симпатије Америке односно Барака Обаме и Немачке односно Ангеле, да промени име у Хусеин Меркел.

Таква судбина нас чека ако не зауставимо овај терор над српским језиком. Неприхватљиво је да ћутимо. Зашто кријемо истину? Зашто дозвољавамо да наше ћирилично писмо буде по заступљености далеко испод латиничног? Сматрамо ли да је и то неважно? Мислите ли да је то случајно? Ако тако мислите онда сигурно нисте прочитали шта је написао 1917. о понашању Аустроугара у Србији Гијом Аполинер, француски песник:

„И национални језик је изложен прогону. Ћирилично писмо је строго забрањено, пошто се оно сматра једном од одлика српског језика. У градовима су имена улица преписана на латиницу.“

Данас док шетајући градом читам имена улица, називе фирми, рекламе и разне друге натписе, изгледа ми као да је и даље 1917. Као да смо и даље под Аустроугарском. Они који нам то трудећи се да буду неприметни подмећу одлично знају колико је то важно. Наша деца морају бити упозорена на опасност која им прети. Деца морају знати снагу језика, они морају знати истину. Када их упознамо са снагом и истином језика одлуку о томе да ли и даље желе да буду народ или не, нека донесу сами. Пре доношења те одлуке не смеју само бити ускраћени за истину:

„... Постоји, чедо моје, болест која напада језик као зараза тијело. Памтим ја такве заразе и морије језика. Бива то најчешће на рубовима народа, на додирима једног народа са другим, тамо где се језик једног народа таре о језик другог народа.

Два народа, мило моје, могу се бити и могу се мирити. Два језика никада се помирити не могу. Два народа могу живјети у највећем миру и љубави, али њихови језици могу само ратовати. Кад год се два језика сусретну и измијешају, они су као две војске у бици на живот и смрт. Док се год у тој бици чује један и други језик, борба је равноправна, кад почиње да се боље и више чује један од њих тај ће преовладати. Најпосле се чује само један. Битка је завршена.

Нестао је један језик, нестао је један народ.

Знај, чедо моје, да та битка између језика не траје дан-два, као битка међу војскама, нити годину-двије, као рат међу народима, него вијек или два, а то је за језик исто тако мала мјера времена као за човјека трен или два. Зато је чедо моје боље изгубити све битке и ратове него изгубити језик.

Послије изгубљеног језика нема народа...“

„Завештање језика“, Миле Медих

Ако смо заборавили ову лекцију - подсетимо се. Ако је нисмо испричали својој деци - што пре исправимо грешку. Помозимо деци својој у борби коју му неприметно непријатељ намеће. Научимо их како да и они своју децу уче. Не дозволимо никоме да успе да уништи овај народ. Непријатељ зна, а ми не смемо никад да заборавимо, док имамо српски језик имамо и српски народ.